مظهر دیانت و آزادی

شرح زندگانی

آیت الله آقای خالصی زاده

به قلم

علی اکبر اعلم

علی اکبر اعلم سابقاً به اکرم
السلطان) معروف بود که در وقایع
توطئه قتل سردار سپه بازداشت
شد سال ۱۳۴۲ قمری.

تاریخ بیست ساله ایران مکی ج ۲ ص ۳۵۸
ص ۳۶۴ / خاطرات و خطرات هدایت

(مظهر دیانت و آزادی)

رح زندگانی یگانه مجاهد راه اسلام و آزادی

حضرت حجة الاسلام

یت الله آقای خالصی زاده

دامت برکاته

بقلم

قاد متبحر تاریخی وحقوقی آقای علی اکبر اعلم

وکیل پایه ۱ دادگستری

خرداد ماه ۱۳۲۳

چاپخانه شرکت مطبوعات

حضرت حجة الاسلام جناب آقای خالصی زاده

آقای علی اکبر اعلم وکیل پایه ۱ دادگستری

مقدمتا برای کسب تیمن وتبرك دستخط مطاع حضرت شیخ الطایفه رئیس المجتهدین وحجة الاسلام والمسلمین آیة الله آقای آقاسید ابوالحسن اصفهانی مدظله رابرای اطلاع عموم مسلمین ومؤمنین درج وزینت بخش این رساله قرارمیدهیم .

دستخط حضرت

آیت الله العظمی آقای آقاسید

ابوالحسن اصفهانی دامت برکاته

سعی درتشکیل حوزه‌های علمی ودینی دردفتر امام عصر ارواحنافداه ثبت میشود

درکاشان حوزه‌علمیه دینیه بامر وکوشش آقای آیت‌الله خالصی‌زاده تشکیل گردید چون موقوفات مدارس دینیه درشهرمذکور مانندشهرهای دیگر ازطرف مأمورین فرهنگ رضا خانی و کسان بی دین ودشمن علم که بآن فرهنگ ملعون اقتدا کرده‌اند ضبط گردیده وراهی برای مخارج طلاب از آن موارد باقی نمانده حضرت آقای خالصی زاده وجوه بریه را که از نزد تجار برای ایشان میآمده برای مواجب و اعاشه طلاب دینیه مصرف میکردند عموم اهالی کاشان مثل سایر بلاد از حضرت حامل الواء العلم الشیخ الطائفه رئیس مجتهدین عصر علی الاطلاق حضرت آیت الله اصفهانی تقلید میکنند بواسطه وکیل معظم له حضرت زبده التجار و وعمدة الحجاج الاخیار آقای حاج عبدالرحیم دزفولی استفتاء نمودند که

آیا وجوه بریه ومخصوصاً سهم امام عصرارواحنافداه عجل‌الله تعالی فرجه برای مخارج طلاب علوم دینیه ونشر علم و دین جایز است مصرف کنند یا نه ؟ جوابی در اینخصوص از آن استان علم و تقوی رسیده ما برای استحضار عموم علاقمندان علم ودیانت وتشویق آنان به نشراحکام شرعیه ومبانی دینیه در این رساله منتشر مینمائیم

رونوشت دستخط مبارك

(بسم الله الرحمن الرحیم)

« جناب زبدة الاخیار آقای حاج عبدالرحیم ابوالحلاج دزفولی »
« دام توفیقه عرض میشود انشاءالله تعالی درکمال صحت موفق »
« ومؤیدبه تأییدات الهیه بوده باشید استعلام ازحالات مینمائید »
« له الحمد والمنه نعمت صحت بر قرار است مکتوب مورخه »
« ۱۸ صفر و اصل از زحماتیکه درخصوص تشکیل هیئت »
« علمیه درکاشان متحمل شده اید بسیار ممنون و متشکرو »
« وانشاءالله تعالی دردفترحضرت ولی عصر ارواحنا فداه ثبت »
« خواهد شد . جنابعالی وچهارده نفر از آقایان تجار محترم »
« که استجازه نموده اید در باره سی تومان از بابت »
« سهم امام علیه السلام بتوسط جناب حجت الا سلام آقای »
« خالصی دامت برکاته به هیئت علمیه اسلام برسانید جنابعالی »
« وچهارده نفری که اسامی آنها را ذکر نموده بودید مجازو »
« مأذونید ازطرف اینجانب که درهرماه چهارصدوپنجاه تومان »
« بابت سهم امام ارواحنافداه به هیئت علمیه کارسازی نمائید »
« السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته فی ۲۳ شهر ربیع الثانی ۱۳۶۳ »

ابوالحسن الموسوی الاصفهانی

خالصی زاده کیست؟

اگرچه ملت ایران ازبیست سال قبل باینطرف آقای آیة الله خالصی زاده را شناخته ودرسه چهار سال قبل از استیلای رضا خان که ایشان در آن مبارزات برجسته که بمنظور جلوگیری از حدوث دیکتاتوری رضا خان و موضوع جمهوری بازی قلابی او و خیلی از قضایای دیگر که آقای خالصی زاده در شهر تهران وارد عمل بوده بصفات ممتازه و شخصیت جوانمردانه و آزادیخواهانه ایشان پی برده است ولی متأسفانه چون قسمت عمده زندگانی ایشان در ایران درتبعید و دربدری گذشته ودرست هیجده سال معزیالیه درتبعیدبهخواف خراسان وبعداً درزندان قصروتبعیدتویسرکان ونهاوند و اخیراً کاشان بسر برده و بهترین ایام عمر خود را با این وضع گذرانده که همین دوری وهجران وفراموشی ونسیان مردم و تصاریف ایام خیلی از حقایق را در انظار و افکارمردم پایمال کرده و افراد قلیلی ازمغرضین ومفسدین هم بااستفاده ازاین مراتب خواستهاند اذهان ساده ملت را نسبت بهآقای خالصیزاده مشوب سازند این است که اینجانب با شناسائی کامل بیست ساله که باآقای خالصیزادهداشته وازروی تحقیق ومشاهدات کامل نسبت بایشان ایمان حاصل کردهام شرح بسیار مختصری از ترجمه احوالات شخصی و تحصیلی و خدمات نوعی وسیاسی ایشان را در ایران برای روشن شدن

افکار عمومی ومأیوس ساختن مغرضین بمعرض افکار عمومی میگذارم امیدوارم عموم ملت یقین حاصل کنند که باکمال بی طرفی به تنظیم این تاریخچه مبادرت واقدام شده است .

والسلام علی من اتبع الهدی

تولد آقای خالصی زاده درسنه ۱۳۰۸ قمری در شهر کاظمین در بهترین دودمانهای دینی و ملی و اخلاقی آنجا واقع شده است پدر بزرگوار مرحوم ایشان آیة الله العظمی مرحوم شیخ محمدمهدی خالصی میباشدکه از خانواده های بزرك واشخاص نادر الوجود از قبیل مرحوم شیخ محمد حسین خالصی وسیدمحسن اعرجی صاحب محصول و وسائل و شیخ اسدالله شوشتری صاحب مقابیس وشیخ جعفر کبیر مولف کاشف الغطاء وشیخ محمدحسین کاظمینی صاحب هدایت الانام بزرگی ومجدو فخر وعظمت اسلامی رابارث و نسب و شخصیت واجد میباشند و درعصر خود یعنی زمان جوانی مقلد مسلمین عراق بوده و پس از وفات مرحوم آیة الله میرزا حسن شیرازی مرجعیت عامه و تامه پیدا کرده و مولفات دینی ایشان درمیان قاطبهٔ علماء اعلام ومسلمین عالم مشهور ومعروف است .

حاصل اینکه آقای خالصیزاده درچنین محیط پاك و نورانی تولد یافته وبادامه زندگانی شروع نموده است ایام طفولیت آقای خالصیزادهبطور عادی درسایه تربیت چنین پدر بزرگواری پایان یافته ودردوران جوانی و زندگانی دینی و اجتماعی توفیق تألیف کتب و مؤلفات مهمی برای ایشان حاصل شده که مقداری از آن را که مهمتر است بقرارزیرشرح می دهیم :

۱ ـ معارف المحمدیه بعربی در۱۲جلد — طبع مصر

۲ ـ الشیعه والافتجاع الیوم الطف — طبع بغداد ومصر

۳ - **الكلمة العليا** (مقايسه بين قوانين فقهى وقوانين موضوعه)

۴ - **شرح قواعد علامه درفقه**

۵ - **معراج خيرالانام** بفارسى (**آئينه اسلام**) طبع تهران

۶ - **نظام عائله** بفارسى كه درمحبس ومنفى تاليف شده است

۷ - **اسرار المعراج** بزبان عربى طبع بغداد

۸ - **الاروبة فى دارالبوار** كه درمحبس تاليف شده دربغدادومصر و سوريه منتشر شده است

العروبة

۹ - **حاشيه علمى بركتاب كاميل فلاماريون** منجم موحد فرانسوى(خدا درطبيعت) طبع تهران

۱۰ - **الاحتراز عن مفتريات حسن الايجاز** دراثبات اعجاز قرآن ورد شبهات طبع طهران

۱۱ - **تفسير كلام الله مجيد بعربى** ۲۲ مجلد

۱۲ - **شرح عناوين مرحوم خالصى در اصول فقه** چاپ نشده است .

تحصيلات واطلاعات دينى وفقهى معزى اليه درنزد اساتيد معروفى از قبيل شيخ مهدى مراتى و شيخ عبدالحسين نوادهٔ صاحب مقابيس و آخوند ملامحمد كاظم خراسانى ومرحوم آية الله ميرزا محمدتقى شيرازى ومرحوم مغفور آقاشيخ محمدمهدى خالصى بعمل آمده واطلاعات ومعلومات جديده عصرى ايشان هم در رياضيات و طبيعيات و السنه از استادان ومعلمين خصوصى كه از بغداد ونقاط ديگر استخدام شده بودند اكتساب شده است آقاى خالصى زاده پس از تحصيل وكسب اين معلومات درايام جوانى وارد مراحل اجتماعى و سياسى كه لازمه زندگانى ووظيفه دينى هرمسلمانى است شده ودرنتيجهٔ مبارزات استقلال عراق وروى كار آمدن

فيصل بواسطه اينكه موعود ومعهود بودكه امير فيصل حسن تفاهم سياسى كامل فيمابين دولت انگليس وعراق ايجاد نمايد و نكرد وبرعكس سوء تفاهماتى بدست فيصل دراين زمينه حادث شدوبالاخره منجر به تبعيد آقاى آية الله خالصى زاده بايران گرديد و حكومت عراق رسماً اعلان كردكه چون مشاراليه ايرانى است حق مداخله درامور عراق نداردوخبرگذارى رويتر هم در زمان خود اين معنى را رسماً در تلگرافات خود تأييد كرد —

حيات سياسى آقاى خالصى زاده در ايران و وطن مألوف وورودمعظم له به تهران درمحرم سنه ۱۳۴۰ قمرى و يكسال بعد از كودتاى ۳ حوت ۱۲۹۹ درموقع زمامدارى آقاى قوام السلطنه ووزارت جنگ رضاخان سردارسپه ميباشد و معزى اليه پس ازچند روز بزيارت ارض اقدس ومشهد حضرت ثامن الائمه مشرف شده وپس ازمراجعت به تهران مدتى وقت خودرا به كسالت وبطالت درتهران گذرانده است نويسنده در اين موقع با آقاى خالصى زاده آشنا شده وافتخارايمان بافكاردينى وعقايد سياسى واجتماعى روشن وصريح ايشان پيداكردم وقريب يكماه و دو ماه در ملاقاتهاى خصوصى استفاده از نورانيت فكرى ايشان نموده تا اينكه موضوع تبعيد مرحوم آية الله خالصى وساير آقايان مراجع تقليد شيعه از عراق بايران پيش آمد واين امر هيجان دينى وسياسى درتهران وساير شهرهاى ايران ايجاد نمود آقاى خالصى زاده موقع را براى خدمتگذارى بعالم اسلام ونشر افكار نورانى خود در اطراف حقايق دين اسلام و هدايت واصلاح افكار مردم بخوبى تشخيص داده وبدواً درمسجد جمعه وسپس درمسجد سلطانى تهران بر منبر خطابه صعودكرد وشروع به نشر افكار بلند وعالى خود درزمينه اصلاحات اجتماعى و حقايق دين مبين اسلام نموده واين وضعيت تا موقع جمهورى بازى و ديكتاتور سازى رضاخان

درسنه ۱۳۴۱ ادامه داشت وانصافاً مردم تهران هم مثل پروانه در اطراف
این شمع هدایت وصراحت لهجه جمع شده وتشکیلات منظمی که از هر
جهت با وضعیت ایران تناسب داشت داده شد. مبارزات جدی اساسی آقای
آیة الله خالصی زاده با قلدری و دیکتاتوری رضا خان در واقع از عید
جمهوریت ۱۳۴۱ شروع ومعزی الیه درباریکترین مواقع بکمك ویاری
مرحوم مدرس اعلی الله مقامه که قائد وپهلوان بی یار و یاور مخالفت
با اساس دیکتاتوری رضاخان در آن ایام بود شتافته وباهجوم جمع کثیری
از مردم با ایمان و روشن فکر به مجلس شورای ملی تمام نقشه ها و
ساخته های رضا خان را که بدست اکثریت وکلای دوره پنجم چیده شده
بود بر باد داد. هزارافسوس که رضاخان کله خورده مبتذل را که بعداز
قضیه جمهوریت مجبور باستعفاء گردید واین استعفاء از مقام در محضر
آقای خالصی زاده درعمارت مجلس شورای ملی صادرودرهمانجا بوسیله
تلگرافخانه مجلس بعنوان انصراف ازجمهورانیدن ایران به تمام ولایات
مخابره گردید و لیدر سوسیالیستهای آن زمان مرحوم سلیمان میرزای
اسکندری تقویت نمود و زحمات و مبارزات مرحوم مدرس و آقای
خالصی زاده نتیجه مطلوبه را در محو آثارشوم دیکتاتوری حکومت رضاخان
عاید نکرد و رضاخان مجدداً با نقشه های شیطانی خطرناك تازه تری
که طرح نمود از ملك شخصی خود در شمال تهران یعنی بومهن باتفاق
لیدر آزادیخواهان دروغی آن زمان (مرحوم سلیمان میرزای اسکندری)
وچند نفر دیگر از وکلای مبرز منفود بتهران مراجعت و در رأس امور
کشور قرارگرفت وشروع بفعالیت نمود. نقشه رضاخان پس ازبهم خوردن
جمهوریت تغییر کرد و در این دفعه هدف مشارالیه ازبین بردن مخالفین
دیکتاتوری بود که در رأس همه آنها مرحوم مدرس در مجلس شورای

ملی و آقای خالصی زاده در خارج پارلمان و جامعه وتوده بود و برای
انجام این منظور رضا خان دنبال بهانه ومستمسك میگردید وچون آقای
خالصی زاده بدون وقفه در اجتماعات مسجد سلطانی و منبرهای یومیه
که بر علیه رضا خان تشکیل میشد و افراد آزادیخواه و علاقه مند به
حکومت ملی و دموکراسی هم این جریان راکاملا تقویت میکردندهیچ
علاجی بنظراو جزایجادیك بهانه موحش وسیاسی وجودنداشت و بدبختانه
این بهانه را هم رضا خان علی رغم حیثیت و استقلال مملکت بدست
جنایتکار سرتیپ محمدخان درگاهی در زمانیکه سرهنك سهیلی رئیس
تأمینات بود و یکعده رجاله خدانشناس بنام تعصبات دینی ایجاد کرد و
آن موضوع بازی سقاخانه و ازدحامات همج الرعای یکمشت عوام پست
و بالاخره منتهی شدن به قتل فجیع مستر ایمبری قنسول دولت جمهوری
آمریکا در ایران بود این حادثه فجیع که در تاریخ مشروطیت ایران
ننگین ترین حوادث و وقایع غم انگیز بود و جزو اسرار مهم
ارتش رضا خان و شهربانی اوست که ممکن است از طرق مظنونه
جزئیات آن کشف شود و آسانتر آنکه چون سرهنك سهیلی اطلاع
کافی دارد ممکن است ازمشارالیه تحقیقات شود وموضوع روشن ومعلوم
گردد که قاتل شخص رضاخان بود وملت ایران ازاین ننك کاملا مبرا
است ومخصوصاً معلوم خواهد شد که اشخاصیکه از طرف رضا خان
مأمور قتل قنسول آمریکا و رفیقش بودند و اسامی دو نفر از آنها که
یکی سید حسن خان کاشی و دیگری ظاهراً یوسف خان است برای اینکه
این سر فجیع ومگو که به قیمت استقلال کشورتمام خواهد شد روزی کشف
نشودفردای روز واقعه بعنوان تقلبی اعدام شدند که درروزنامه های وقت هم

اسامی وعلت ساختگی اعدام آنهاهم اعلان شد این حادثه موجب پیش آمدهای فجیع وغم انگیز دیگری شد که مهمتر از همه ایجاد حکومت موحش نظامی تهران بفرماندهی سرتیپ مرتضی خان یزدان پناه و تبعید آیة الله خالصی وجمعی از دوستان وعلاقه مندان ایشان بطرف مشهد و خواف وکلات گردید ـ اولین تبعید آقای خالصی زاده بخراسان در هیجدهم ماه ذی حجه سنه ۱۳۴۱ قمری با این ترتیب اسف آور انجام شد و وجمعیت مجتمعین مسجد سلطانی وسایر اجتماعات حریت طلب که در اطراف مرحوم مدرس مشغول فعالیت بودند بالمره متلاشی ومتفرق شد وبالنتیجه آزادیخواهان واقعی مرعوب و مضطرب و بدتر از این جمعیت سوسیالیست و آزادیخواه نمای ایران که در تحت قیادت مرحوم سلیمان میرزای اسکندری مشغول تقویت وطرفداری از رضا خان شده درصف مخالف مرحوم مدرس وآقای خالصی زاده قرار گرفته بودمقدمات سلطنت مشئوم پهلوی در دوره پنجم مجلس شورای ملی بدست عناصر بی ایمانی از قبیل مرحوم تیمور تاش و داور و بعضی عناصر دیگری که اسامی آنها را همه میدانند فراهم گردید رضاخان یعنی اولین دشمن آزادی و اسلام باحقه بازی مجلس موسسان بسلطنت رسید وبطورقطع باید بملت ایران خاطر نشان کنم که اگر آقای خالصی زاده در این موقع در تهران بود و بخراسان تبعید نشده بود و در حبس خواف نبود محال وممتنع بود که رضا خان بسلطنت ایران برسد و یا اقلا باین سهولت دهان تمام آزادیخواهان و مسلمین و مؤمنین را با سرب و باروت پرکند وقانون اساسی ایران را که خونبهای شهدای آزادی وحریت بود ومورد توجه و اعتنای علماء اعلام وحجج اسلام و وطن پرستان ایران میباشد باین فضیحت پایمال نماید.

باری کانه از مقدرات الهی بود که پست ترین افراد و اجامر و اوباش این مملکت بر تخت اعلاصعود کند ومثل صاعقه وبلای آسمانی بحکم خدا بر همه ازخوب وبد مسلط شود و تروخشك راباهم بسوزاند و دین و ایمان را بالمره تضییع و نابود سازد و این آیت الهی ظاهر شود که میفرماید فلما نسوا ما ذکروا به فتحنا علیهم ابواب کل شیئ حتی اذافرحو بما اوتوا اخذناهم بغته فاذا هم مبلسون وقطع دابر القوم الذین ظلمو اوالحمدلله رب العالمین وآیه شریفه واذااردنا ان نهلك قریة امرنا مطرفیها ففسقوا فیها فحق علیه العذاب و فدمرناها تدمیرا

تبعید آقای آیة الله خالصی زاده قریب دو سال طول کشید و موقع انتخابات دوره ششم مجلس شورای ملی فرا رسید دوستان و ارادتمندان آقای خالصی زاده باکمال ثبات قدم در تهران مشغول فعالیت و ترویج افکار نورانی ایشان بودند ولی مثل آتش در زیر خاکستر پنهان شده بودند وبه منظور استخلاص ایشان ازتبعید برای انتخاب معزی الیه ازحوزه انتخابی تهران به فعالیت عجیبی پرداخته و بالاخره با همه فشار و زجر و آزاریکه از طرف نظمیه درگاهی نسبت به معتقدین آقای خالصی زاده وارد شد معذالك تا موقعیکه آراء حومه روی صندوق تهران نریخته بود در سری منتخبین قرار داشتند و مع الاسف آراء پولی حومه ظاهراً ایشانرا از سری خارج کرد ولی درقلوب احرار و آزادیخواهان بیشتر جا داد و درنتیجه باعث نجات آقای خالصی زاده ازحبس وتبعید گردید و در تاریخ ۲۱ صفر ۱۳۴۵ قمری با ابراز احساسات عمومی مردم بطهران مراجعت فرمودند ـ آقای خالصی زاده درمراجعت به تهران یعنی موقعیکه متأسفانه رضاخان بر تخت کیان جلوس کرده بود دچار وضعیت عجیبی

شد باین معنی که ایشان بین دو محظور شدید گرفتار شدند زیرا از طرفی احرار و آزادیخواهان گول خورده و علمای روشن فکری که روی اشتباه وسهو و خطا او را تقویت کرده بودند حاضر نبودند که اعتراف باشتباه وخطای خود کنند وتصورمیکردند که در این مرد ممکن است نجات ایران را جستجو کرد وبالاخره این دسته شیفته و فریفته الفاظ تو خالی تجدد وترقی و تشکیلات حکومت مرکزی و امنیت بی اساس و دروغی شده بودند و از طرف دیگر دوستان و معتقدین مرحوم مدرس و آقای خالصی زاده مادتاً ومعناً رو بضعف وسستی مادی ومعنوی رفته بودند و قسمتی از آقایان هم در نتیجهٔ اضطرار و الجاءِ معیشت و زندگی در حال تفرقه وتشتت افتاده بودند وخیلی دشوار و مشکل بود که این افراد صالح یکمرتبه دیگر دور هم جمع شده و با ایجاد قوت وقدرت ملی و اجتماعی جلوگیری از مضار ومفاسد دیکتاتوری بنمایند و در چنین موقعیت و وضعیتی آقای خالصی زاده درکمال تحیر وسرگردانی فکری واقع شده بود وامر دائر بود براینکه یا بادسته اولی موافق شده و در تشیید مبانی سلطنت جابرهٔ پهلوی بکوشد و یا اینکه بهر سختی ومشقت ومصیبتی که هست افراد متفرق دسته دوم را جمع آوری کرده و باستظهار عنایات الهی و همت مردانه آزادیخواهان واقعی جلوگیری از رذائل فکری و عملی غول استبداد و ارتجاع ایران نماید اینجاست که قدر رجال با ایمان وبزرگ در دنیامشخص ومعلوم میشود ومیزان شجاعت و رشادت آنان در انجام این افکار در جامعه ظاهر و آشکار میگردد.آقای آیة الله خالصی زاده با ایمانی کامل وعزمی راسخ بااینکه از طرف پهلوی به تمام وسائل تشبث شدکه ایشان را درسلك مداحین ومتملقین دستگاه جور قرار دهند بحکم وظیفه دینی و ملی کار کردن با دسته‌دوم را اختیار

وصفحه تاریك ومیشوم حبس و تبعید و زجر وشکنجه را در زندگانی اجتماعی دوباره بروی خود باز کرد . البته قابل تصدیق است که باقلت وسایل وسست شدن ایمان مؤمنین و احرار و قوت وقدرت روز افزون پهلوی و دستگاهش امید موفقیت در این رشته خیلی کم و ناچیز بود لیکن با اینهمه مراتب آقای خالصی زاده باقتضای قوت نفس وایمانش دست از فداکاری نکشیده وشروع به فعالیت کرد و بقدر همت و مقدورش در ارشاد گمراهان وجلوگیری از آثار ظلم وعدوان رضاخان همت گماشت در اینجا لازم است موضوع زندگانی خصوصی وشخصی آقای خالصی زاده و قضیه اجاره داری ایشان درقسمتی ازاملاك موقوفه آستانه‌رضوی را که بدبختانه بواسطه کتمان حقایق آن از طرف بعضی از افراد مغرض وبی انصاف مولد شبهاتی در اطراف معظم له شده است به تفصیل شرح دهم وبا اینکه یقین دارم که این اشتباهات و سوءِ تفاهمات تا کنون رفع شده و تنزل اینجانب به تشریح آن ضرورتی ندارد ولی چون عدهٔ از مردم که در آن موقع وارد جریان نبوده ومخصوصاً طبقه جوان اینکشور باقتضای سن نمی توانند بحقایق این امر پی ببرند وهمین موضوع سبب شده که در پارهٔ از جراید مغرض و یا بی اطلاع انعکاساتی ایجاد نماید علیهذا استدعای بذل توجه بیشتری را در این موضوع از عموم ملت ایران دارم .

زندگانی شخصی آقای خالصی زاده در تهران در اینمدت یعنی چه قبل از تبعید اولیه وچه بعدازاستخلاص تبعید شکل وصورت مخصوصی داشت باین معنی که ایشان یك نفر ملای متبحر درحقایق اسلامی ودر عین حال یك سیاستمدار زبردست خوش فکربوده وخانه ایشان مرکز اجتماع آزادیخواهان وعلاقه مندان بدیانت و مبارزین با اصول قلدری

و دیکتاتوری شده وطبعاً این طرز زندگانی تمام اوقات ایشان را مشغول و هر گونه فرصتی را برای کسب معاش از معظم له سلب کرده بود و با اینکه عده زیادی از دوستان و علاقمندان آقای خالصی زاده با کمال صمیمیت حاضر بودند که تمام حوائج زندگانی ایشان را با نهایت آبرومندی از مال خود مرتفع نمایند ولی معظم له بواسطه نظر بلند و مناعت طبعی که داشتند حاضر به ادامه این وضعیت نبوده ونمی خواستند کل بر مردم و دوستان خود شده وعنوان اخذ وجوهات شرعیه را هم بجهاتی در آن موقع که وارد در جریانات سیاسی بودند قبول نمیکردند و بالنتیجه بیش از دو راه برای ادامهٔ زندگانی ایشان در تهران وجود نداشت و این دو طریق بدواً از طرف رضا خان به آقای خالصی زاده تکلیف شده بود وآن این بود که یا معظم له قبول شهریه ثابت ماهیانه از خزانه دولت کرده وباین وسیله امر معاش خود را اداره نماید و یااینکه مقداری ازرقبات ملکی خالصه و یا موقوفه را اجاره نموده و از راه زراعت امرار معاش کند ونظر رضا خان در اینموضوع قطعا این بودکه بین آقای خالصی زاده ومردم جدائی افکنده و درعین حال ایشان را مقهور و مضطر حوائج و ضروریات زندگانی کرده و باینوسیله در اجرای نقشه های خائنانه که میخواست پس از نیل بسلطنت طرح کند بالمره ازمقاومت این مبارز ملی ومجاهد اسلامی آسوده شود نظر باین دلائل ومقدمات بوده که آقای خالصی زاده مقداری از رقبات موقوفه آستانه رضوی را که در اطراف تهران واقع بود برای مدت ده سال بمیزان دوبرابر مال اجاره سابق به شرط اینکه عایدات موقوفه را در عمران و آبادی املاك و موقوف علیهم صرف نماید اجاره کرده ومال الاجاره معینه را هم بدون کسر و نقصان مرتباً بدفتر آستانه مقدسه رضوی پرداخت . موضوع اجاره داری

آقای خالصی زاده خوشبختانه پرونده مرتب ومفصلی دارد وچون معظم له قبلا میدانستند که در بار رضاخان سوء نظر کامل نسبت بایشان داشته و مترصد است که مواردی بعنوان اختلاف حساب وتخلف ازشرائط اجاره ایجاد و در نتیجه بهانه جوئی برای ایشان ایجاد زحماتی نماید این بود که ایشان از روز اول پرونده این کار را مرتب کرده وتمام مدارك ودلائل را برای روز مبادا ضبط ونگاهداری کرده‌اند وبهترین مدرك موجود در نزد ایشان ورقه بمارك وزارت دربار بامضای تیمورتاش است که پنج روز پس از توقیف آقای خالصی زاده درمحبس شهربانی تهران در دونسخه فیمابین آقای خالصی زاده ووزارت دربار مبادله شده که درآن ورقه تصریح شده است که این محاسبه تفریغ شده و آقای خالصی زاده مبلغ نهصد تومان طلبکار است و این مدرك با اینکه در موقع حبس آقای خالصی زاده تنظیم شده و اصولا ارزش قانونی برعلیه ایشان ندارد وطلب آقای خالصی زاده طبق پرونده موجوده خیلی بیش از این مبلغ است ولا اقل حاکی از روشن بودن محاسبه اجاره داری آقای خالصی زاده بوده و بطوریکه در بعضی از جراید پارهٔ اشخاص بی اطلاع و یا مغرض اسم اختلاف محاسبه روی آن گذاشته اند نبوده ودعوی نزدیك شدن آقای خالصی زاده به رضاخان کاملا مغرضانه و از روی بی انصافی وبی اطلاعی عنوان شده است .

خلاصه فعالیت ومجاهدت آقای خالصی زاده در مقابل تعدیات وجنایات رضاخان با توقیف ایشان درتاریخ ٤ جمادی الثانی ١٣٤٩ موقتاً بپایان یافت ومعزی الیه پس از چند ماه توقیف در زندان قصر قاجار به نهاوند وتویسرکان تبعید گردید ایام تبعید آقای خالصی زاده در نهاوند و تویسرکان قریب سیزده سال طول کشید وسوانح عمری ایشان درخلال

اینمدت خیلی زیاد وشرح آن مایهٔ ملال خوانندگان محترم خواهد بود
و اینجانب قسمتهای برجسته و قابل ذکر آن را در این تاریخچه تعرض
خواهم نمود از جمله حوادث ایام تبعید ایشان یکی موضوع تبعیدمعزی
الیه پس ازچندی توقیف در تویسرگان به بین النهرین است که ایشان را
به کاظمین اعزام کردند ولی متأسفانه آن خاك هم آقـای خالصی زاده را
قبول نکرده یعنی نگذاردند که قبول نماید وپس ازیك روزتوقف در کاظمین
مجدداً مأمورین دولت عراق آقای خالصی‌زاده را تاسرحدایران مشایعت
کرده وتحویل مأمورین سیاسی رضا خان داده و ایشان را به تویسرکان
عودت دادند واین وضعیت ناگوار تا شهریور ۱۳۲۰ ادامه داشت .

ازجمله حوادث دیگرایام توقیف آقای خالصی زاده در تویسرگان
یکی هم اینستکه یکسال قبل از وقوع حوادث شهریور ۲۰ درموقعیکه
جنك داخلی عراق وشورش رشید عالی گیلانی میخواست شروع شود
آقای خالصی زاده که ازمجاری امور سیاسی جهان کاملا اطلاع داشت
شرحی برضاخان نوشته واشعار داشت که وقایعی درعراق درشرف وقوع
وطلوع است واین موضوع بضرر کشور ایران تمام شده وایران راوارد
درمتاعب جنك خواهد نمود واگر ایشان را مستخلص کنند برای حفظ
ایران از این بدبختیها میتوانند درعراق عرب از وقوع این حوادث شوم
جلوگیری نمایند ولی بد بختانه جواب داده نشد و بوسیله آقای
حاج محتشم السلطنه رئیس مجلس وقت‌هم مطالبه جواب‌شدولی پس از
مدتها عدم موفقیت خودرادرمذا کره بادیکتاتور عامی ایران‌باطلاع‌آقای
خالصی زاده رسانیدند تا اینکه وقایع شهریور ۲۰واشغال ایران ازطرف
متفقین اتفاق افتاد و پس از فوت فرصت یعنی در اوائل شهریور ۲۰
رضاخان بوسیله‌یك مأمورشهربانی‌موسوم‌به جهانسوزی بآقای خالصی‌زاده

پیغام دادکه با پیشنهادسال گذشته ایشان‌موافقت دارد ولی آقای‌خالصی‌زاده
در جواب فرمودند که فی الصیف ضعیت اللبن یکی دیگر از سوانح
ضیعت
عمری آقای خالصی زاده درایام تبعید تویسرگان موضوع مسموم کردن
ایشان بوسیله سم مدهش وخطرناك بلادن است که عامل این عمل را
نمی خواهم در اینجا معرفی کنم برای اینکه یقین دارم‌آقای خالصی‌زاده
راضی باین امر نمیباشند ولی بحمدالله وبخواست الهی معزی الیه ازاین
خطر با طرز معجزه آسائی نجات یافتند ومقدرنبودکه ایران از وجود
مرد مسلمان و مجاهدی مثل ایشان محروم بماند خلاصه در تمام مدت
تبعید در تویسرکان انواع تضیقات و صدمات ازطرف رضا خان به آقای
خالصی زاده وارد شد و این وضعیت تا چند ماه بعد ازدوره دموکراسی
هم ادامه داشت و با بهانه عجیب و مضحکی به قصد تفتین بین آقای
خـالصی زاده و مأمورین سیاسی متفقین ایشانرا از تویسرکان بکاشان
تبعید کردند . البته واضح است که ادامه تبعید و زجر و شکنجه آقای
خالصی زاده در دوره دموکراسی تا چه اندازه قلوب آزادیخواهـان و
و ارادتمندان ایشانـرا جریحه دار نموده و خود اینجانب که در طول
اینمدت ومخصوصاً در ریاست وزارئی آقای سهیلی بهر وسیله و طریقی
متوسل شدم نتیجه نگرفتم وبعذر وبهانهٔ های مضحك وتأسف آورتقاضای
اینجانب وجمع کثیری از معتقدین آقای خالصی‌زاده ونجاتشان ازحبس
وتبعید بالمره ردشد تااینکه خوشبختانه مجلس چهاردهم مفتوح ونوبت
زمامداری به آقای ساعد رسید وبسیار جای سپاسگذاری و امتنان است
که ایشان این ظلم و ستم مستمر را رفع کردند و دستور استخلاص
معظم‌له‌را بفرمانداری کاشان مخابره ودرنتیجه آقای خالصی‌زاده بطهران
مراجعت و چشم ارادتمندان وعلاقه مندان وعموم مؤمنین ومسلمین را

بدیدار خود روشن کردند - درخاتمه شرح مختصری از توقف دو ساله آقای خالصی زاده‌را در کاشان بعرض قارئین گرام میرسانم آقای خالصی‌زاده در کا شان مثل جاهای دیگر که در حال تبعید بسر میبردند مشغول ارشاد مسلمین وهدایت افکار منورین و متجددین شده و الحق در این مدت قلیل اصلاحات مهم دینی‌وعلمی‌واجتماعی به همت آقای‌خالصی‌زاده درشهر کاشان بعمل آمد که از جمله تعمیر چندین مسجد وجمع کردن عده زیادی طلاب علوم دینیه و مشغول کردن آنان به تحصیلات علوم دینی‌وعلوم‌جدیده‌عصری واداره کردن امور مالی طلاب نامبرده از محل وجوهات‌بریه مسلمین وتألیف قلوب فیمابین مسلمین‌وکلیمیهای کاشان و تألیفات عدیده از قبیل کتاب امان از عقرب و ارزه و پشه کا شان و کتاب شکر و دعا در تفصیل صدمات ایام حیوة و دعابه نجات عالم‌اسلام وکتاب اسرار نماز جمعه وکتاب کشف استار از توهمات اسرار دررد اسرار هزار ساله و کتاب اصول عقاید اسلامی و تربیت زنان و منظومه مناظره با مرحوم سید محمد علوی دراثبات وجوب عینی نماز جمعه و و مقالا ت دینی و اجتماعی و سیاسی مهمی که از آثار قلمی ایشان در در جراید تهران انتشار یافته وعموماً مستفید شده اند - مهمتر از تمام این مقالات مقالهٔ بعنوان ادای یك شهادت تاریخی منتشر درروزنامه‌های ستاره‌و کانون ورعد امروز که دراطراف شخصیت **جناب آقای سید ضیاء الدین طباطبائی** و تعریف از اعمال رجال گذشته ایران وشهادتی که نسبت بجریان کودتای آقای سید ضیاء الدین طباطبائی ازطرف آقای خالصی زاده داده شده است و این مقاله جلب توجه افکار را در تمام ایران نمود وآنچه اینجانب اطلاع دارم نظر آقای خالصی زاده نسبت باقای سید ضیاء الدین کاملا بیطرفانه ومنصفانه ادا شده و منظور اصلی

ایشان هم نصیحت و اندرز به عموم جراید و افراد حزبی و غیر حزبی بوده که بی جهت و از روی بی انصافی تهمتهای ناشایسته رانسبت بآقای طباطبائی روااندارند وجنایات‌بیست‌ساله‌رادر حالتیکه آقای سیدضیاءالدین طباطبائی کوچکترین سمت و مداخله در وقوع آن نداشته بحساب ایشان نگذارند وعلاوه مقصود دیگری هم در ایراد این مقاله وجود داشته و آن معرفی سوابق خدمات درخشان آقای سیدضیاء الدین طباطبائی در مدت اقامت در فلسطین نسبت بعالم اسلامی ومصالح کشور ایران بوده که خلاصه حاکی از اینستکه آقای سیدضیاء الدین طباطبائی در کنکره اسلامی که در فلسطین ازنمایندگان تمام ملل اسلامی تشکیل‌شده بودبسمت منشی کل ومعاون ریاست کنکره‌خدمات برجسته بعالم اسلام بعمل آورده و با همکاری مفتی‌اعظم فلسطین محمد امین الحسینی خدمات مهمی بعالم اسلام نموده‌و به جلوگیری از انجام وعدهٔ مستربالفور وزیر خارجه انگلستان در جنك بین المللی گذشته توفیق یافت‌وبعلاوه درنتیجه مجاهدت مسلمین عرب به توفیق نشر کتاب سفیددولت انگلستان به نفع مسلمین‌عالم‌نائل گردیدبطوریکه‌بزرگترین نویسنده شرق و اسلام امیرشکیب ارسلان درکتابیکه‌بنام دلیل العالم الاسلامی تألیف نموده فخر ومباهات میکند که این کتاب را براهنمائی و دلالت آقای سید ضیاءُ الدین طباطبائی تألیف نموده که در آن کتاب در جواب حملاتیکه بمشار الیه در قضیه حمله ایطالیا بـه حبشه شده ضمن‌سایراستدلالات‌اظهار داشته است که من آن کسی هستم که آقای سید ضیاءُ الدین طباطبائی‌در کنگره‌اسلامی بمن نظراعتمادوخوش‌بینی داشته و این معنی را مهمترین دلیل برائت خود قرار داده است حاصل ونتیجه تمام این مقدمات این است که اظهار عقیده و نظر آقای

خالصی‌زاده درباره آقای سید ضیاءالدین طباطبائی بهیچوجه جنبه‌طرفداری بدون مقدمه و دلیل نداشته و از روی حقیقت و انصاف و وظیفه‌دیانت تنظیم یافته است زیرا که امیر شکیب ارسلان که در واقع تاثیر کامل در خاتمه جنك عراق کرده مکتوبی بدولت عراق نوشته واظهار عقیده کرده است که این جنك‌درهر حال برعلیه مصالح مسلمین عراق و ایران خواهد بود ودراین مراسله اعتراف میکند که این افکار درنتیجه تعلیمات عالیه آقای سید ضیاء الدین طباطبائی برای مشار الیه پیدا شده و این نامه در همان موقع در رادیوهاهم منتشر شد و تاثیر عمیقی درخاتمه‌جنك‌عراق با متفقین کرده و منتهی بشکست و فرار رشید عالی و بدبختی های شهریور ۲۰ به بعد مملکت ایران گردید.

آقای خالصی زاده فعلا به تهران مراجعت فرموده ومشغول تجدید عهد بادوستان و ارادت کیشان خود هستند و هنوز درقضایای اجتماعی اظهار نظر قطعی وعملی که کاشف از افکار بلند ایشان باشد ننموده اند ولی البته معزی الیه در هیچ حال بیکار و بیطرف نبوده و فارغ وآسوده نخواهند نشست و بخدمات اسلامی که همیشه در مدت عمر مشغول بوده ادامه خواهند داد و بطوریکه اطلاع دارم قریبا بیانیه هم که عموم ملت ایران را از نظریات خود مطلع سازد منتشر خواهند فرمود و امیدوارم درنتیجه تمام این سوءِ تفاهمات واشتباهات که بواسطه غفلت وبی‌اطلاعی و یا خدای نکرده غرض برای بعضی ها تولید شده مرتفع شود و عموم افراد مسلمین و ایرانیان براه راست هدایت کردند.

اثرطبع وقاد آقای علی اکبر خوشدل
شاعر شهیر معاصر (امیر الشعراء)

تبریك ورود حضرت حجة الاسلام
آیت‌الله آقای خالصی زاده دامت برکاته

خطه ری حالیا شد رشك فردوس برین
از قدوم حجة الاسلام فخر المسلمین

آیت الله گرامی افتخار دین و شرع
حجة الاسلام نامی اعتبار شرع و دین

خالصی زاده یگانه‌مرد آزاده که هست
درصفاوصدق‌چون سلمان وبوذر بیقرین

با ادب او را ملك خادم بود در آستان
وزشرف وی را بود دست خدادر آستین

عالمان ازسفرهٔ علم و کمالش‌ریزه خوار
عارفان ازخرمن عرفان‌وقدسش‌خوشه‌چین

حالیا ای حجة الاسلام باید بی درنك
وارهانی ازبلایا مردم ایران زمین

مذهب اسلام‌را زیبدچنین کس مقتدا
وان‌چنان‌دینی‌سزدگرپیشوا باشدچنین

چون تو باید حامی‌سیدضیاءالدین‌شود
غیرسلمان می‌نگردد مرتضی‌راکس‌معین

جای‌دارد گر که‌سلمان‌زمانت‌خوانده‌ام
همچنین فرزندحیدر راامیرالمؤمنین

خوب می‌دانی چها بر مردم ایران گذشت

در غیاب حضرتت از دشمنان و خائنین

هیچکس مانند ما ظلم و ستم نادیده است

بس نباشد اینهمه ظلم و ستمکاری و کین؟

وقت آن باشد که دست انتقام آری برون

از برای قلع و قمع دشمنان ملك و دیر

چون نداری مقصدی غیر از صلاح دین و ملك

در همه حالت نگهدار است خلاق مبین

اخطار بعموم مسلمین

آقای آیت الله خالصی زاده نظر بوجوب عینی نماز جمعه واحیای این فریضه بزرگ دینی که مخصوصا در بیست سال حکومت فاسقه رضاخان متروك مانده است باقامه نماز جمعه مبادرت مینمایند و فعلا هر جمعه در بقعه متبر که حضرت عبدالعظیم باداى این فریضه مهمه دینی قیام نموده اند.

از عموم مومنین و مسلمین دعوت میشود که در انجام این تکلیف دینی که بر هر مسلمانی واجب ولازم است شرکت نمایند.

(بها ۵ ریال است)